

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

15. Dies Junii. Per os mortalia intrans, exeunt immortalia. Philo de Opisc.
mund.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

Junius.

Tessera.

457

plerique tamen non solum sibi errent, sed & aliis erroris causa, & auctores sunt. Si causam quaeris? hanc accipe: quia ad rumorem componimur: illaque judicamus optima, quae judicant non optimi, sed quae magno assensu recepta sunt, atque ita non ad rationem, sed ad similitudinem vivimus. Error gignit errorem. Non enim ibi consistunt exempla, unde coeperunt, sed quamlibet in tenuem recepta tramitem, latissimè evagandi sibi viam faciunt: & ubi semel à recto erratum est, in praecipitum pervenitur. Cave excuses errorem, quia publicus est. Vix censetur errasse, qui ubi advertit, corrigit errorem.

Erras ingressu? redeas à calle ingressu.

15. DIES JUNII.

Per os mortalia intrant, exeunt immortalia. *Philo de Opific. mund.*

Lingua I.
frangenda.

NE quae loquimur mortales, sint, ut nos, mortalia, magna linguae adhibenda est custodia. Per os intrant cibi corruptibiles, mortuorum animalium carnes, adeoque mortalia; prospiciendum est, ut qui inde exeunt sermones, sint digni immortalitate. Non sint, ut monet Epictetus, (a) *de gladiatoribus, non de ludis Circensibus, non de pugilibus, non de cibus, non de potionibus, seriis nugas, profana divinis, in gravissimis disputationibus stulta, & puerilia miscentes.* Cavene de te

Ff 5

dicatur,

(a) *Enchirid. c. 41.*

dicatur, quod Theocritus agebat de Annaximenis oratione, qui dicebat eum habere *verborum quidem flumen, sed mentis guttam*. Ne sis ut Graculus garrulus, nec in eodem illo hirundinum musæo gestire, & garrire velis. Ne sis quasi plenus rimarum, huc atque illuc effluens; sed contrà esto ut pauci, Philologus, non ut multi, Logophilus. Sint singula tua verba veluti totidem effata, sint sapientiæ pronuntiata, sint alicujus scientiæ axiomata, sint veluti moralis doctrinæ apophthegmata, sint velut è tripode effusa oracula: sint veluti mysterii alicujus arcana; sint sermones digni cedro, & auro, Nihil ex ore prodeat, nisi Evangelium, virtus, cælum, Deus: sint talia, qualia D. Hieronymus scribit de pia animâ, (a) *Cujus canticum Psalmi, sermo Evangelium, delicta continentia*. Sint hujusmodi, ut de te dici possit, quod de S. Honorato, Hilarius Arelatensis. (b) *Nunquam in tuo ore nisi Pax, nisi Castitas, nisi Pietas, nisi Charitas: nunquam in corde, nisi horum omnium fons, Christus habitavit*.

II. Quia porrò lingua est ad lapsum proclivissima juxta, ac lubricissima, petulantia verborum coercendæ, vallum natura opposuit dentium, ut loquendi temeritas, non cordis tantum custodiâ atque vigiliâ cohibeatur, sed & quibusdam quasi excubiis, in ore positis sepiatur. Imò teste D. Chryostomo, (c) *Ideo Deus linguam velut muro duplici voluit circumdari. Nam dentium tegmine, & labiorum custodia continetur, ne verba improvidâ garrulitate proferrantur*. Hinc orat coronatus Vates: (d) *Pone Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantia labii mei*.

(a) Epist. 99. (b) In funeb. orat. (c) Cateches.
(d) Psal. 16. 1

Junius.

Tessera.

459

Petit à Deo quasi cohortem præfidiariam, excubias militares, fidos satellites ad tuendum os, atque muniendum, ne quid exeat, quod non profit loquenti, vel obsit audienti. Lingua cum osse careat, quo volubilitas ejus sistatur, & nervo, quo adstringatur, fit ut loquenda nonnunquam taceat, & tacenda sæpius loquatur. Inter tenera tenerimum, inter inquieta maximè inquietum, inter periculosa membra periculosissimum est lingua loquax, ut vitæ, & mortis receptaculum. (a) *Mors, & vita in manibus lingua.* Deus immortalis! Tantumnè thesaurum, quo nullus in terra pretiosior; tantas divitias, quibus nullæ majores; tantumnè bonum, ex omnibus unum unicum, imò omnium bonorum divinitus nobis concessorum primum, vitam nempe in linguæ potestate sitam esse? Itaque quod janua adibus, hoc præstat os hominibus. Quapropter ante os tanquam januam domus nostra stat vita ut abeat, & mors ut introeat. Quantum igitur times mortem, quantum optas vitam, tantum æstima & linguam; quæ ad bonorum optimum, vitam, ad malorum pessimum, mortem, est janua.

III. Quid quod lingua sit interpres mentis, ut propterea nihil sit difficilius quàm cognoscere stultum non loquentem. Quapropter cum ad Socratem juvenis quidam fuisset adductus, ut in suorum illum gregem rejiceret, atque in ejus schola doceretur, & adolescens ille ut peregrinus, & verecundus, loqui apud Magistrum vereretur, *Loquere*, inquit, *amice, ut te cognoscã*, vel ut alii, *Ut te videã, aliquid eloquere.* Nō enim ex gestibus quos quis præ se fert, sed ex oratione vel bona, vel mala, quæ profert Socrates hominem vult cognosci. Quia nulla sui parte magis homo

(a) *Prov.* 18. 21.

qualis

qualis sit, facilius deprehenditur, quam sermone. Qualis enim quis fuerit in factis, talis comprobatur in verbis. Cæterum, multis nimia linguæ licentia fuit ruina. Quia ut nulla pars corporis ad nocendum promptior, sic nec ulla est ad frœnandum difficilior. Scitè igitur dicit Gellius: (a) *Utinam muti omnes homines essemus, minus improbitas instrumenti haberet.* Cui accinit Fabius: (b) *Mutos nasci, & egere omniversione, satius fuisset, quam providentia munera in mortuam perniciem convertere.* Maneat igitur tibi aliter mente repostum, illud D. Bernardi divino afflatu pronuntiatum oraculum: *Verba bis ad limam, semel ad linguam.* Adeò vera est hæc Poëtæ sententia;

*Pauca loqui, sua verba loqui, vult providus; & quæ
Talia consuescit, semper cum laude senescit.*

16. DIES JUNII.

Cesset voluntas propria, & infernus nobis erit. *S. Bernardus, serm. 3. de Resurr.*

Volunta- I.
tis pro-
pria ma-
la.

Quis non putaret se consecuisse ad ipsum in hac vita felicitatis fastigium, qui certum esset se post hanc vitam evasurum, non modò tartarum, sed purgatorium, Imò quis non censeret se digito tangere cælum, qui posset ex rerum natura tollere orcum; & pro suo arbitrio extinguere flammam illas perennes, æternum ardentes in terræ centro, æstuarii? Quantum ad te atinet, quod optas, facere potes abnegatione tuæ voluntatis.

(a) *Gell. 18.* (b) *Fab. c. 4.*